

Reageren als omstander - de 5 A's

Als omstander kan je impact hebben op grensoverschrijdende situaties. Je kan helpen om het gedrag te stoppen of vermijden dat het verder escaleert. Door te reageren kan je de uitkomsten in positieve zin beïnvloeden en voor sociale verandering zorgen door te laten merken dat het gedrag niet oké is.

Als omstander kan je op verschillende manieren reageren: anderen betrekken, de betrokkenen aanspreken, zorgen voor afleiding, één van de betrokkenen afzonderen, of aanwezig blijven en achteraf hulp bieden.

Vijf manieren om te reageren, één O en vijf A's.

O = Observeer zo goed als mogelijk.

Wie is betrokken? Welke daden/acties werden er gesteld. Hoe zagen de betrokken personen eruit? Vraag eventueel info (naam, organisatie,...).

Bel in eerste instantie naar Gerda, Bert of Ingeborg van het meldpunt GOS !!

Gerda = 0497/41.05.75

Bert = 0499/52.65.73

Ingeborg = 0494/50.93.89

1. Anderen betrekken

In afwachting kan je zelf andere omstanders **betrekken door hen te laten meewerken en hen een taak** of verantwoordelijkheid te geven. Zo hoef je je niet alleen in de situatie te begeven. Dit is een goede optie als je je onvoldoende veilig of zeker voelt.

Naast omstanders kan je ook verantwoordelijken betrekken, zoals een leidinggevende, een collega of een vertrouwenspersoon.

Een voorbeeld:

Na de laatste opnamedag is er een feestje met het team. De producer spreekt een medewerker aan en blijft aandringen om met hem iets te gaan drinken – ook na afwimpelingen van de medewerker. De medewerker kijkt ongemakkelijk.

2. Aanspreken

Je kan zelf de betrokken personen **aanspreken**. Je kan de persoon die het grensoverschrijdende gedrag ondergaat, vragen of alles oké is en of je kan helpen met iets.

Daarnaast kan je ook aangeven aan de persoon die het grensoverschrijdende gedrag stelt, dat het gedrag ongewenst of niet respectvol is, dat je merkt dat de ander het gedrag niet leuk vindt of door te vragen om ermee te stoppen.

3. Afleiding

Meer indirect kan je zorgen voor **afleiding**. Dit kan helpen zowel om de situatie van dichtbij te analyseren en in te schatten (wat is hier precies aan de hand?) als om het gedrag te doen stoppen en verdere escalatie te voorkomen.

Je kan de betrokkenen afleiden door een vraag te stellen, een gesprek te starten over een totaal ander onderwerp, hulp te vragen, een voorwerp te laten vallen, ... Het doel is om de aandacht weg te halen van wat er tussen hen gebeurt en dat ze hun aandacht richten op jou.

(4. Afzonderen)

Je kan ook één van de betrokkenen proberen **weg te halen** uit de situatie. Tracht vooral om de persoon die het ongewenste gedrag meemaakt uit de situatie te halen.

Maar als je de persoon kent die het gedrag stelt, kan je ook proberen deze persoon ergens anders mee naartoe te nemen. Dit kan op een directe manier, door de persoon fysiek uit de situatie te halen, of op een meer indirecte wijze, met behulp van een smoesje.

(5. Aanwezig blijven en steun/hulp bieden, afhandelen)

Ten slotte kan je **aanwezig blijven** en de situatie in het oog houden. Jouw aanwezigheid op zich geeft al een veiliger gevoel voor het slachtoffer en zo kan je mogelijk toch ingrijpen wanneer de situatie escaleert.

Achteraf kan je dan het slachtoffer steun bieden door te vragen of deze persoon erover wilt praten, of je ergens mee naartoe kan gaan of iemand kan bellen. Ook als is de situatie al voorbij, het is ook erg helpend voor slachtoffers om na de gebeurtenis ondersteuning te krijgen.

Achteraf je hulp aanbieden kan je best door rustig te blijven en een luisterend oor te bieden. Laat de persoon uitpraten en erken zijn of haar gevoelens. Stel beter geen 'waarom' vragen, deze kunnen beschuldigend overkomen. Vraag of je met iets kan helpen door bvb. iemand te bellen, mee te lopen of samen zoeken naar de gepaste hulp.